

100. YILINDA SAKARYA MEYDAN MUHAREBESİ SEMPOZYUMU

9-11 Eylül 2021, POLATLI

İçinde bulunduğumuz 2021 yılı, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluşuna giden yolda çok mühim bir dönüm noktası olan Sakarya Meydan Muharebesi'nin de 100. yıl dönümüdür. Türklerin 1683 tarihinde Viyana önlerinde durdurulan yükselişi netice itibarıyla 200 yılı aşkın bir geri çekilmeye yol açmış ve Sakarya Nehri'nin kıyılarında, Anadolu'nun Türk vatanı olduğunun nihai tescilini sağlayan bir zaferle noktalanmıştır. Tarihin kör düğümünün Türk kılıcıyla çözüldüğü Sakarya Meydan Muharebesi, dünya harp tarihinin de önemli muharebelerinden biri olarak bilinmektedir. Muharebelerin sıklet merkezinin, tarihi Gordion bölgesini de sınırları içinde bulunduran Ankara'nın Polatlı ilçesinde olması da tarihin yarattığı ilginç çağrışımlardan biridir.

Bilindiği gibi Osmanlı Devleti 30 Ekim 1918'de imzaladığı Mondros Mütarekesi ile savaş durumuna son vermiş ve barış görüşmelerine umut bağlamış bulunuyordu. Türkleri Anadolu'dan uzaklaştırmayı nihai hedef olarak gören I. Dünya Harbi'nin galipleri, birçok faktörün birleşmesiyle ortaya çıkan gelişmelerin sonucunda bu görevi heyecanla talep eden Yunanistan'a verdiler. İngiltere'nin mali ve siyasi desteğiyle 1919 yılında İzmir'i işgal ederek harekete geçen Yunan ordusu, kısa bir süre sonra işgal sahasını genişletmeye başladı. Kuvayı Milliye birliklerinin karşı koymasına üzerine harekete geçen galipler iki taraf arasında Milne Hattı'nı oluşturdular. Londra ve Paris görüşmeleri sonucunda San Remo'da gün ışığına çıkan Sevr Antlaşması taslağının çok ağır şartlar içermesi karşısında bir Türk direnişinin oluşacağını hesap eden İtilaf Devletleri, bu hattın gerisinde bekletilen Yunan ordusuna ileri harekât izni verdiler. "Megali İdea"nın hayata geçirilme vaktinin geldiğini düşünen Yunan Hükûmetinin talimatıyla harekâta başlayan Yunan Ordusu Eskişehir, Bursa ve Afyon'u işgal ederek Türkleri, Sevr Antlaşması'nı kabule zorladı.

Ankara'yı merkez haline getirerek, Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde istiklalini korumaya kararlı olduğunu gösteren Türk milleti adına hareket eden TBMM, "Kuvayı Milliye" adı verilen gönüllü birliklerle Yunan Ordusunun düzenli askerî harekâtının durdurulamayacağını ilk andan itibaren görmüş ve cephelerin teşkili için harekete geçmişti. İngiltere'nin bu oluşumu önlemek için işbirlikçi Damat Ferit hükûmetiyle birlikte organize ettiği engellemelere rağmen 1921 yılının başında bu süreç tamamlandı ve Ankara'da kurulan TBMM Hükûmeti Ordusu, düzenli birliklerle cepheleri oluşturmayı başardı. İstanbul Hükûmetinin Sevr Antlaşması'nı imzalamasından sonra Türk milletinin giderek artan bir kararlılıkla Ankara'nın etrafında bütünleşmesi içerdeki durumu değiştirirken, İtilâf Devletleri arasındaki çatışmaları da gün yüzüne çıkardı. Mustafa Kemal Paşa'nın uyguladığı stratejinin de etkisiyle Batı kamuoyunda Türkler lehine bir hava gelişmeye başladı. Bu yeni durumun ortaya çıkardığı riskler karşısında "tehlikeyi" gören Yunanistan, yeni kurulan TBMM ordularının güçlenmesini önlemek amacıyla saldırıya geçti. I. ve II. İnönü Muharebeleriyle Türk ordusu ile temas sağlandı ve Yunan kuvvetleri geri çekilmek zorunda kalmasıyla Türk Ordusunun gücü anlaşılmış bulunuyordu.

Gelişmeler üzerine, "Türk Sorunu"nu diplomatik yollardan çözmek maksadıyla düzenlenen 1921 Londra Konferansı'nda Sevr Antlaşması'nı kısmen hafifleterek yürürlüğe koymaya çalışan İtilaf Devletleri'nin bu girişimini kendi millî hedefleri bakımından tehlikeli gören Yunanistan, neticeyi beklemeden Anadolu'daki ordusuna yeniden ileri harekât emri verdi. II. İnönü Savaşı ile püskürtülen Yunan kuvvetleri, 10-24 Temmuz 1921 günleri arasında Türk ordusu ile karşılaştı ve kısmen başarı elde ederek Türk savunma hattının bütünlüğünü bozdu. Bu gelişmeler üzerine TBMM, geniş yetkilere sahip başkomutanlık yetkisi vererek kaderini Mustafa Kemal Paşa'nın ellerine teslim etti. Cepheyi yerinde inceleyerek, stratejik üstünlüğü sağlayacak askerî tedbirleri alan Başkomutan, muharebeyi Türk tarafının belirlediği arazide gerçekleştirmek üzere planlanmış bir hatta kadar geri çekilme emri verdi. Sakarya Nehri kıyılarından başlayarak Polatlı-Haymana hattı üzerinde 22 gün 22 gece süren bu savaş

büyük bir Türk zaferiyle sonuçlandı. Büyük kayıplar ve fedakârlıklar karşılığında kazanılan bu zaferin siyasi sonuçları çok derin olmuştur.

Sakarya Meydan Muharebesi'nin 100. Yıldönümü münasebetiyle Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Polatlı Belediyesi işbirliği ile 09-11 Eylül 2021 tarihlerinde Polatlı'da "**100. Yılında Sakarya Meydan Muharebesi Sempozyumu**" başlıklı bilimsel etkinlik düzenlenecektir.

Sempozyum, Sakarya Meydan Muharebesi'ni tarih, uluslararası ilişkiler, sosyal psikoloji vb. ilmi disiplinlerin farklı bakış açıları ve yöntemlerinden yararlanarak çeşitli yönleriyle incelemek maksadına matuftur. Hedef, Sakarya Meydan Muharebesi'ni çeşitli açılardan inceleyen yerli ve yabancı bilim insanlarını bir araya getirerek ilmî bir birikim sağlamaktır. Böylece Türkiye tarihinin önemli dönüm noktalarından biri olan bu Savaş, bilimsel çerçevede sebepleri ve sonuçlarıyla ele alınmış olacaktır.

Sempozyumda sunulacak bildirilerle, üzerinden yüz yıllık bir süre geçmiş olan savaşla ilgili mevcut bilgilere önemli katkıların yapılacağı düşünülmektedir. Konunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacak nitelikli çalışmaların Sempozyuma dâhil edilmesi temel hedeftir. Sempozyuma gönderilecek bildirilerin daha önce başka bir yerde sunulmamış ve yayınlanmamış olması gerekmektedir.

Aşağıda Sempozyumda incelenecek olan konu başlıkları yer almaktadır. Elbette bu konu başlıkları dışında olacak nitelikli çalışmalara Sempozyum genel çerçevesine uyması ve konu dışına taşmaması şartlarıyla yer verilecektir.

SEMPOZYUMDA YER ALAN KONU BAŞLIKLARI VE TEMALAR

- İstiklal Harbi'nde Polatlı'nın Stratejik Bakımdan Değerlendirilmesi
- İstiklal Harbi'nde Sakarya Meydan Muharebesi'nin Yeri ve Önemi
- Sakarya Meydan Muharebesi'nde Lojistik ve İkmal Faaliyetleri
- Sakarya Meydan Muharebesi'nin Askerlik Mesleği Açısından Değerlendirilmesi
- Sakarya Meydan Muharebesi'nde Etkili Olan Askeri ve Sivil Şahsiyetler
- Türk Edebiyat, Sinema ve Sanatında Sakarya Meydan Muharebesi
- Sosyo-Kültürel Açıda Sakarya Meydan Muharebesi
- Yerli/Yabancı Basın ve Kamuoyunda Sakarya Meydan Muharebesi

Başvuru ve Özet

Bildirinin daha önce bir yerde sunulmamış veya yayımlanmamış olması gerekmektedir. Sempozyuma Türkçe ve İngilizce bildiriler kabul edilecektir.

Sempozyum Tarihi: 09-11 Eylül 2021

Konferansın Yeri: Polatlı/Ankara

Önemli Notlar

Katılımcılar: Sempozyum konuyla ilgili farklı disiplinlerden bilim insanları ile öğrenci, gazeteci, siyasetçi, bürokrat ve halktan ilgi duyan dinleyicilere açıktır.

Katılım Ücreti: Sempozyuma katılım-giriş ücretsizdir.

Ulaşım ve Konaklama: Bildirisi kabul edilen ve bildiri sunacak akademisyen ve araştırmacıların ulaşım ve konaklama giderleri Sempozyum Organizasyon Komitesi tarafından karşılanacaktır. Diğer katılımcıların ulaşım ve konaklama ücretleri kendileri tarafından karşılanacaktır. Sempozyumla ilgili detaylar ve konaklama ile ulaşımaya yönelik bilgiler daha sonraki bir tarihte aşağıda belirtilen web sayfasından ilan edilecektir.

Sempozyuma tebliğ ile katılmak esastır. Tebliğlerde aranacak nitelikler ile başvuru formuna ve diğer bilgilere HÜ Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün <http://www.ait.hacettepe.edu.tr> ve Polatlı Belediyesi'nin <http://polatlitanitim.com.tr> uzantılı web sayfalarından erişilebilir. Sempozyuma katılmak isteyen bilim insanlarının bu sayfalarda yer alan **başvuru formunu** doldurarak **öz geçmişlerini** ve en az 300 kelimedenden oluşan **tebliğ özetlerini** **2 Ağustos 2021 Pazartesi tarihi mesai bitimine kadar** huaitesakaryasempozyumu@gmail.com adresine göndermeleri gerekmektedir. Tebliğ özetlerinin Bilim Kurulu tarafından değerlendirilmesinin ardından kabul edilen tebliğlere ilişkin ikinci duyuru ayrıca yapılacaktır.

Sempozyuma katılmayı arzu eden bilim insanlarını ve araştırmacıları yukarıda ana başlıkları belirtilen alanlarda; yeni bilgi, belge ve değerlendirmelere dayalı akademik çalışmalarıyla aramızda görmeyi diler, saygılar sunarız.

Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü
Polatlı Belediyesi